

زنگ خطر برای مطبوعات فارس به صدا در آمد

میزگرد زنگ خطر برای مطبوعات روز یکشنبه با حضور مدیران و فعالان رسانه استان فارس در دفتر خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا) برگزار شد.

بررسی راهکارهای خروج مطبوعات فارس از مشکلات اقتصادی فراروی دستور کار این میزگرد بود که با حضور مدیران مسئول روزنامه‌های عصر مردم، طلوع و نیم‌نگاه و سردبیر روزنامه تماشا، صاحب‌نظر و پیشکسوت مطبوعات استان و مدیر امور رسانه اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان فارس برگزار شد.

فعالان مطبوعاتی استان فارس معتقدند کاهش اشتراک نشریات از سوی اداره‌ها و دستگاه‌های دولتی و افزایش قیمت کالاهای اساسی مطبوعات همچون کاغذ و گسترش شبکه‌های اجتماعی به‌عنوان رقیب بی‌بديل این رسانه‌ها، زنگ خطر را برای مطبوعات فارس به صدا در آورده و در صورت ادامه یافتن این وضعیت آنها گزینه‌ای جز تعطیلی فراروی خود نخواهند داشت.

در این میزگرد که با حضور خبرنگاران برخی خبرگزاری‌ها و روزنامه‌های استان فارس برگزار شد، راهکارهایی برای برون‌رفت از مشکلات فراروی مطبوعات مطرح شد.

این میزگرد پس‌از آن برگزار شد که مدیران هفت روزنامه چاپ شیراز با انتخاب تیتراهای مشترک اعلام کردند که در صورت بی‌توجهی به رفع مشکلات اقتصادی آنها، درخطر تعطیلی قرار دارند. هم‌اینک در شیراز هشت روزنامه شامل خبر جنوب، عصر مردم، نیم‌نگاه، سبحان، افسانه، تماشا، طلوع و شیرازنوین منتشر می‌شوند.

حمایت از فرهنگ به معنای واقعی نیست

مدیرمسئول و صاحب‌امتیاز روزنامه عصر مردم در این نشست با بیان اینکه مطبوعات با مشکلات اقتصادی و قانونی و شرایط خاص جامعه دست‌به‌گریبان است، عنوان کرد: شرایط امروز اقتصادی عادی نیست که بتوانیم نیازمندی‌هایمان را از طریق جذب آگهی رفع کنیم. به گزارش ایرنا، محمد علی عنوان کرد: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از ابتدا تا امروز در ارتباط با چگونگی حمایت از مطبوعات در وضعیت آزمون‌وخطا بوده است و طرح ثابت و جامعی برای نظارت، مدیریت و حمایت از نشریات به‌طورکلی نداشته است. وی تأکید کرد: از فرهنگ امروز تنها پوسته‌ای مانده و حمایت از آن به معنای واقعی نیست.

مدیرمسئول روزنامه عصر مردم با انتقاد از بودجه تعیین‌شده برای مطبوعات گفت: بودجه‌ای که مجلس طی چهار سال گذشته برای مطبوعات تصویب کرده بود، در یک آزمون‌وخطا حیف‌ومیل شد و تمام آن مبلغ بابت هزینه اشتراک از بین رفت و اشتراک نیز جز ضرر و زیان چیزی برای مطبوعات دربر نداشت و در مقابل افرادی از این موضوع سود کردند که با شرکت توزیعی که در تهران بود، مشارکت کردند و هماهنگ شدند.

علی افزود: سهم روزنامه عصر مردم از مبالغ دریافتی اشتراک‌ها از سهم توزیع‌کننده کمتر بوده است؛ درحالی‌که هزینه‌های چاپ روزنامه چندین برابر آن است و امروز هزینه چاپ هر نسخه روزنامه معادل پنج هزار تومان است.

وی خاطر نشان کرد: مسئولان حوزه مطبوعات حتی در تقسیم بودجه نیز دچار افراط‌وتفریط است، برای نمونه زمانی روزنامه‌های دولتی ۹۰ درصد بودجه را به خود اختصاص می‌دادند، درصورتی‌که آن‌ها نباید از حمایتی ویژه برخوردار می‌شدند.

علی با بیان اینکه هم‌اکنون سقف حمایت از روزنامه‌ها بر اساس رتبه‌بندی‌ها ۳۰ تا ۱۵۰ میلیون است، بیان داشت: باآنکه این مبلغ تعیین‌شده و مشخص است سهم برخی روزنامه‌ها از این مبلغ معادل دو تا ۱۰۰ میلیون تومان بوده است؛ زیرا وزارتخانه برای اختصاص آن با کمبود مالی مواجه شد.

وی با اشاره به تغییر بسیار زیاد هزینه‌های چاپ و نشر روزنامه طی سال‌های گذشته، گفت: اگر چهار سال قبل یک‌بند کاغذ ۶۰ هزار تومان بود و در آن زمان برای یک سال ۱۰۰ میلیون تومان پارانه به مطبوعات تعلق می‌گرفت، امروز هر بند کاغذ ۱۳۰ هزار تومان است و تنها ۶۰ میلیون تومان به‌عنوان پارانه پرداخت می‌شود و این تناسب معکوس است؛ یعنی روزنامه‌ها باید مبلغی را نیز خودشان صرف کنند.

مدیرمسئول و صاحب‌امتیاز روزنامه عصر مردم افزود: با فرض ثابت ماندن قیمت ارز ۴۲۰۰ تومانی آیمدی به کاهش قیمت کاغذ، زینک، مرکب و سایر تجهیزات نیست.

وی بیان کرد: برخی روزنامه‌های بخش خصوصی مانند پیش از انقلاب، از ابزارهایی متناسب با ذائقه جوانان استفاده می‌کنند و برای فروش بیشتر به زردنویسی روی آورده‌اند؛ زیرا مطبوعات ناچارند با فضای مجازی درزمینه جذب مخاطب رقابت کنند، این در حالی است فضای مجازی با مطالب غیراخلاقی آلوده است؛ با این حساب چرا مطبوعات نباید حمایت شوند و چه باید ما را حمایت کند؟

مدیرمسئول و صاحب‌امتیاز روزنامه عصر مردم بیان داشت: درزمینه رتبه‌بندی مطبوعات مشکلات و کمبودهایی وجود دارد؛ ازجمله اینکه رتبه‌بندی مطبوعات با شاخص‌های کیفی صورت نمی‌گیرد، بلکه تنها سرفاقه در نظر گرفته می‌شود بدون آنکه دیگر ویژگی‌ها نیز در نظر گرفته شود.

این روزنامه‌نگار پیشکسوت با بیان اینکه تحریم‌ها به مطبوعات فشار بسیاری وارد کرده است، گفت: این بهای استقلال است و روزنامه‌ها تاکنون این بها را پرداخته‌اند و حال وقت آن رسیده که به توانمندی‌های آنان نگاه شود و متناسب با توانمندی‌های مطبوعات و برای ادامه حیات آن‌ها یارانه‌ای متناسب با افزایش قیمت‌ها و تورم اعطا شود.

آنچه مطبوعات را زمین می‌زند اقتصاد نیست

سیروس رومی پیشکسوت و پژوهشگر تاریخ مطبوعات نیز در این نشست با بیان اینکه روزنامه نباید دست نیاز به‌سوی هرکسی دراز کند، گفت: روزنامه باید از زمان تأسیس، برای اقتصاد خود برنامه داشته باشد.

وی به مشکلات اقتصادی در بخش‌های مختلف کشور اشاره کرد و افزود: اینکه اقتصاد روزنامه امروز جوابگو نیست به‌شدت حس می‌شود؛ اما باید برای مدیریت این موضوع از قبل برنامه‌ریزی می‌شد. وی در ادامه به رسالت مطبوعات و دیگر رسانه‌ها درزمینه انتشار اخبار و اطلاعات اشاره کرد و باردار این پیشنهاد برخی مدیران رسانه‌ها که انتشار اخبار و اطلاعات دستگاه‌ها درازای دریافت هزینه آن صورت گیرد، گفت: روزنامه و روزنامه‌نگار در انتشار اخبار وظیفه‌دارند که باید وظیفه خود را نحو احسن انجام دهند.

رومی با یادآوری وضعیت مطبوعات به‌خصوص در حوزه تولید محتوا و جذب مخاطب در دوره قاجار بیان کرد: تولید محتوای بی‌کیفیت در مطبوعات به دلیل مسائل و مشکلات اقتصادی قابل‌قبول نیست و یک درد است.

وی ادامه داد: آن چیزی که مطبوعات را زمین می‌زند اقتصاد نیست، مطبوعات نباید از وظیفه اصلی خود خارج شوند.

رومی ادامه داد: روزنامه‌نگاران باید شجاع باشند و حرف بزنند و از روی خوشحال نباشند که دمه‌ها فعالیت کنند و در این مدت تذکر قانونی به آنها داده نشده است.

روزنامه‌نگار پیشکسوت فارس در ادامه به مشکلات اقتصادی مطبوعات و ناامیدی آن‌ها از حل این مشکلات اشاره کرد و افزود: با توجه به اینکه روزنامه‌ها امید به وضع اقتصادی ندارند از روی ناچاری شاهد تعطیلی روزنامه‌ها خواهیم بود و هیچ فردی نیز برای این تعطیلی‌ها عزا نمی‌گیرد.

وی با انتقاد از بی‌برنامگی مطبوعات استان برای آینده خود به‌خصوص درزمینه شرایط اقتصادی گفت: این مسئله باید مدنظر مدیران روزنامه‌ها باشد چراکه باید در این حوزه با برنامه‌گام برداشت. این پژوهشگر تاریخ مطبوعات گفت: روزنامه‌نگار باید با مخاطب صادق باشد، اگر با مخاطب صادق بودیم یک روزنامه‌نگار خوب خواهیم بود.

خرید روزنامه هزینه اضافی نیست

قائم‌مقام صاحب‌امتیاز و سردبیر روزنامه تماشا نیز در این نشست به موضوع تک‌فروشی روزنامه در کشور اشاره کرد و گفت: منبع اصلی درآمد روزنامه‌ها در کشورهای توسعه‌یافته تک‌فروشی است و باوجود گسترش روزافزون شبکه‌های اجتماعی، روزنامه‌ها در بسیاری از این کشورها تیراژ قبلی خود را دارند.

مهدی آماده افزود: در حال حاضر در ایران، بحث تک‌فروشی برای هیچ روزنامه‌ای به لحاظ اقتصادی به‌صرفه نیست.

وی ادامه داد: کتاب و روزنامه در سید خرید خانواده‌های ایرانی جایگاهی ندارند و به همین دلیل روزنامه‌ها ناچار هستند از حمایت دولت برخوردار باشند.

سردبیر روزنامه تماشا افزود: روزنامه‌های استان فارس به ارگان‌های دولتی سرویس می‌دهند؛ اما آنان حاضر نیستند هزینه‌ای پرداخت کنند، ارگانی مثل سازمان تبلیغات اسلامی می‌گوید پول خرید یک نسخه روزنامه را ندارد، آیا این سازمان بودجه فرهنگی ندارد؟ وی ادامه داد: بنیه اقتصادی روزنامه‌های استان فارس ضعیف شده و به همین دلیل محتوای تولیدشده آنان به لحاظ کیفی پایین آمده است.

سردبیر روزنامه تماشا گفت: وظیفه ارگان‌های دولتی حمایت از روزنامه‌های استان است، مدیران دستگاه‌های اجرایی باید متوجه شوند خرید روزنامه هزینه اضافی نیست.

آماده یادآور شد: زمانی که شرایط اقتصادی خوب بود هزار و ۵۰۰ تا دو هزار نسخه روزنامه به‌صورت رایگان توزیع می‌شد.

وی ادامه داد: ارگان‌ها و مدیرانی که بخواهند خرید روزنامه را هزینه اضافی بدانند انتظار نداشته باشند روزنامه‌ها اقدامات آنان را پوشش رسانه‌ای دهند.

در عصر جدید ارتباطات، در دوران گذشته تنفس می‌کنیم

مدیرمسئول و صاحب‌امتیاز روزنامه طلوع در ادامه این میزگرد اقتصاد رسانه را موضوعی بااهمیت دانست که باید موردتوجه قرار گیرد و گفت: امروز مطبوعات استان فارس از همه جهت تحت‌فشار قرار دارند.

محمدمهدی جعفری‌زاده در ادامه افزود: رسانه‌های مکتوب از طرفی از سوی مردم تحت‌فشار قرار می‌گیرند و مطبوعات و با فضای مجازی که کاملاً آزادانه فعالیت می‌کنند و دروغ و راست را به هم

می‌آمیزند مورد مقایسه قرار می‌دهند و مردم با این دید به مطبوعات نگاه می‌کنند که تنها پنج درصد از آزادی‌های فضای مجازی را ندارند. و علاوه بر آن معذورات قانونی، اعتقادی، سیاسی و عرفی نیز دارند. وی بر اینکه مطبوعات نمی‌تواند جامعه را به سمت بی‌اخلاقی سوق دهد تأکید و اظهار کرد: جامعه معتقد است که فضای مجازی در حال خارج کردن رسانه‌های مکتوب از صحنه است.

مدیرمسئول روزنامه طلوع با مطرح کردن این پرسش که چرا مطبوعات نمی‌تواند آزادی‌های فضای مجازی را ندارند، ادامه داد: این سؤال را باید امروز قانون‌گذاران کشور و مجلس شورای اسلامی جواب دهد و اینکه چرا تاکنون قوانین را تغییر نداده و به‌روز نکردند و همچنان در عصر جدید ارتباطات در دوران گذشته تنفس می‌کنیم.

وی با اشاره به اینکه مطبوعات ایران در برخی مقاطع تاریخی با آزادی عمل بیشتری کار می‌کردند اضافه کرد: لازم است با پیشرفت‌های جدید عصر کنونی آزادی‌های عرصه رسانه و مطبوعات بیشتر باشد تا با جذایتهای بیشتری بتوانیم کار کنیم.

جعفری‌زاده در بخش دیگری از سخنان خود عنوان کرد: مردم بر اساس نیازهای خود و جذایتهای رسانه و مطبوعات موردنظرشان را انتخاب می‌کنند.

وی نکته دوم جذب مخاطب را جذایتهای عنوان کرد و افزود: قسمتی از جذایتهای باطل و قسمتی حق است که مطبوعات کشور با قسمت باطل کاری ندارند؛ ولی قسمت حق آن نیازمند بازنگری در قوانین است و باید دست مطبوعات در این زمینه باز باشد تا بتواند مخاطب خود را در جامعه پیدا کند.

جعفری‌زاده با تأکید بر اینکه مطبوعات نباید به‌عنوان تشویش اذهان عمومی و... تحت‌فشار قرار گیرند، ادامه داد: اخبار تجمعات اخیر مردم کازرون در پنج روز ابتدایی ماجرا به گوش تمام جهان رسید و درحالی‌که این اعتراضات کاملاً مسالمت‌آمیز بود در انعکاس این رویدادها با مشکلاتی روبه‌رو بودیم.

مدیرمسئول و صاحب‌امتیاز روزنامه طلوع مشکلات پشت پرده مطبوعات بسیار زیاد دانست و بیان کرد: در دوره‌ای که دنیا اخبار را به‌صورت لحظه‌ای دریافت می‌کنند مطبوعات داخلی ما حق متعکس کردن آن را ندارند.

جعفری‌زاده بیان اینکه آگه قرار است اقتصاد مطبوعات دولتی نباشد پس دخالت دولت و حکومت در این حوزه جایز نیست و باید اجازه دهند رسانه‌ها آزادانه مسائل را بررسی و تحلیل کنند، گفت: متأسفانه مطبوعات در حال حاضر دچار خودسانسوری شده‌اند که این وضعیت نیز محدودیت‌ها را افزایش داده است.

جعفری‌زاده در بخش دیگری از سخنان خود، پیشنهاد طرح‌شده در این میزگرد درزمینه ادغام مطبوعات و کاهش کمیته آنها را راه‌حل مناسبی ندانست و عنوان کرد: متأسفانه افزایش قیمت کاغذ در سال‌های اخیر در کشور با هیچ نوع برنامه‌ریزی و پیش‌بینی اقتصادی قابل توجیه نبوده و با هیچ فرمول علمی نیز نمی‌توان آن را پیش‌بینی کرد.

تعطیلی مطبوعات معادل گسترش نفوذ رسانه‌های دشمن است

مدیرمسئول روزنامه نیم‌نگاه نیز با بیان اینکه خبرگزاری ایرنا در استان فارس بسیار خوش درخشیده است و از مجموعه‌های رسانه‌ای فعال است، گفت: برگزاری این نشست می‌تواند باعث در دست گرفتن ابتکار عمل در رسیدگی به مشکلات مطبوعات باشد و در ادامه مفید فایده واقع شود.

ابراهیم عباسی افزود: ما در جنگ نرم که مهم‌ترین ابزار آنچه برای دفاع و چه برای حمله رسانه است، به‌مدل کرده‌ایم.

وی عنوان کرد: امروز که در سوگ مطبوعات صحبت می‌کنیم، تنها از مشکل جامعه مطبوعاتی سخن نمی‌گوییم بلکه درباره مشکل جمهوری اسلامی ایران حرف می‌زنیم که تریبون‌های رسمی‌اش را از دست داده است.

عباسی افزود: صداوسیما از سال ۱۳۷۲ قافیه را باخت و امروز حتی به‌عنوان رقیب شبکه‌های ماهواره‌ای نیز به شمار نمی‌رود، بنابراین وقتی صداوسیما در این جنگ ضربه می‌خورد، مطبوعات محلی جای خود را دارند.

عباسی عنوان کرد: تعطیلی مطبوعات که دشواری‌هایی زیادی را برای اخذ مجوز طی کرده‌اند به‌مثابه گسترش حوزه نفوذ رسانه‌های دشمن

است.

پیگیری‌ها برای حل مشکلات مطبوعات

رئیس گروه امور رسانه اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی فارس نیز در این نشست با بیان اینکه دغدغه اصلی ما در جامعه فرهنگ است، گفت: باور و نگاه امروز به فرهنگ تغییر کرده است و جای فرهنگ و اقتصاد عوض شده؛ نه تنها مطبوعات در این زمینه مشکلاتی دارند، بلکه خبرگزاری‌ها نیز دچار مشکل شده‌اند.

مehرداد جمشیدنژاد خاطر نشان کرد: اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی فارس از دیرباز متوجه زنگ خطر مطبوعات شد و طی جلسات متعدد با اعضای خانه مطبوعات و استاندار فارس قول مساعدت‌هایی در این زمینه داده شده است.

در بخش دوم میزگرد زنگ خطر برای مطبوعات فارس، صاحب‌نظران به ارائه پیشنهادهایی درخصوص برون‌رفت از معضل مطبوعات پرداختند.

یک پیشنهاد: روزنامه‌های شیراز ادغام شوند

رومی پیشکسوت رسانه و تاریخ‌نگار مطبوعات استان فارس در این‌باره گفت: مطبوعات باید درست تولید محتوا کنند و از خود یک برند بسازند.

بناشد و از چیزی که می‌نویسند ترسند.

این پیشکسوت مطبوعات فارس به وجود هشت روزنامه در شیراز اشاره کرد و گفت: شیراز به هشت روزنامه نیاز ندارد، محتوای همه روزنامه‌های استان یکی شده و بی‌حتوایی مشکل روزنامه‌های استان است.

این پژوهشگر تاریخ مطبوعات افزود: باید روزنامه‌های استان با یکدیگر ادغام شوند و از این فاجعه عظیم خارج شویم، وجود دو یا سه روزنامه برای شیراز کافی است.

این پیشکسوت مطبوعات همچنین با انتقاد از فعالیت و عضویت هم‌زمان فعالان رسانه‌ای در تشکل‌های مطبوعاتی مانند خانه مطبوعات و... گفت: این عضویت هم‌زمان موازی کاری است، باید بین این دو تشکل یکی را برگزید و از طریق آن مطالبات رسانه‌ها را دنبال کرد.

ادارات باید بهای درج خبر را بپردازند

همچنین مدیرمسئول روزنامه عصر مردم بیان داشت: پیشنهاد ما برای حل معضل اقتصادی مطبوعات این است که قانونی وضع شود که هر اداره برای درج خبر مربوط، مشترک روزنامه‌ها باشد؛ در غیر این صورت روزنامه موظف به درج آن خبر نیست؛ زیرا در حال حاضر بسیاری از ادارات پس از درج خبر خود در روزنامه بهایی برای خرید آن پرداخت نمی‌کنند و از نسخه اینترنتی استفاده می‌کنند.

وی بیان کرد: در شرایط فعلی فقط آگهی می‌تواند روزنامه‌ها را نجات دهد؛ این در حالی است که اداره دادگستری اعلام کرده است که تا سه ماه آینده آگهی‌های خود را برای ثبت به روزنامه‌ها نخواهد داد و آن‌ها در اختیار سایت‌ها قرار می‌دهد.

عسلی برای برون‌رفت از بحران اقتصادی روزنامه‌ها گفت: ادارات باید هزینه درج خبر خود را به روزنامه‌ها پرداخت کنند و اگر اداره‌ای از پرداخت هزینه سر باز زد اداره ارشاد باید هزینه درج خبر را پرداخت کند؛ همچنین اگر کاغذ موردنیاز را از بندریعاس وارد کنیم ۲۵ درصد ارزان‌تر خواهد بود؛ افزون بر این روزنامه‌های فارس باید تنها یک چاپخانه را برای چاپ روزنامه‌شان در نظر بگیرند تا هزینه‌های چاپ و نشر نیز کاهش یابد.

جلب توجه مردم راهکار برون‌رفت از مشکل است

همچنین مدیرمسئول روزنامه طلوع راهکار را در جلب توجه مردم عنوان کرد و گفت: اگر مطبوعات و رسانه‌ها نتوانند نیازهای اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... مردم را مطرح و تحلیل کنند و به‌نقد بکشند قطعاً مردم نیازهای خود را در مطبوعات پیدا نخواهند کرد و رفته‌رفته با این رسانه‌های مکتوب فاصله خواهند گرفت.

جعفری‌زاده افزود: در این حوزه نیازمند فرهنگ‌سازی هستیم، کاری که باید از آموزش‌وپرورش آغاز شود و فرهنگ مطالعه روزنامه در دانش آموزان نهادینه شود.

روزنامه‌ها به تحلیل روی آورند

مدیرمسئول روزنامه نیم‌نگاه نیز با تأکید بر ضرورت تغییر نگاه کلی و فرهنگی به روزنامه‌ها گفت: روزنامه خبرنگار نیست. زمانی رسانه‌ای امروز این نگاه باید تغییر کند؛ زیرا رسانه‌های ارتباط جمعی سکان اطلاع‌رسانی را در دست گرفته‌اند و روزنامه‌ها دیگر نباید به بیان خبر صرف بسنده کنند؛ بلکه باید به تحلیل روی آورند.

عباسی ادامه داد: تغییر نگاه کلان باید در جامعه خبرنگاران نیز رخ دهد بدین معنا که مفهوم آفیش خبری باید تغییر کند. آفیش خبری در معنای امروز چیزی جز نگارش صحبت‌های مدیران و انتشار بحث‌های آنان است.

تنها وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متولی فرهنگ نیست

رئیس گروه امور رسانه اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی فارس نیز با بیان اینکه هم‌اکنون در جنگ نرم هستیم، بیان داشت: تنها وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متولی فرهنگ نیست، بلکه باید از مردم و مسئولان به‌خصوص در حوزه آموزش‌وپرورش کمک بخواهیم؛ همچنین اینکه اداره‌ها مطالبات روزنامه‌ها را پرداخت نمی‌کنند، بسیار ناپسند است.

جمشیدنژاد عنوان کرد: با تعطیلی روزنامه‌ها و کم شدن تعداد آن‌ها، همه جامعه فرهنگی متأثر خواهند شد و در این زمینه باید به اصلاح زیرساخت‌ها بپردازیم تا جامعه دوباره برای خرید روزنامه تشویق شود و در این زمینه وزارت ارشاد و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی همسو با مطبوعات و برای آنان گام برمی‌دارد.

گفتنی است نمایندگان چند خبرگزاری از جمله شبستان و تسنیم و ... در این جلسه حضور داشتند و به بیان نقطه نظرات خود پرداخته و برای رسانه خود گزارش تهیه کردند.